

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

BA-WA-MJ-0704/1/2013(7)

Warszawa, 16 października 2014 r.

**Pani
Anna Atlas
Dyrektor
Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą**

Szanowna Pani Dyrektor,

na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185, poz. 1092), przedstawiam *Wystąpienie pokontrolne* z kontroli dotyczącej sposobu wykorzystania nieruchomości Skarbu Państwa położonych we Francji w Paryżu przy ul. Lamandé nr 11, 13, 15 i 15A.

W dniach 12.11 – 06.12.2013 r. zespół kontrolny w składzie:

1. Jerzy Walczak – Dyrektor Biura Administracyjnego, Kierownik zespołu kontrolnego;
2. Michał Jurkowski – naczelnik Wydziału Obsługi Administracyjnej Biura Administracyjnego, kontroler;
3. Zdzisław Kaczmarek – naczelnik Wydziału Obsługi Technicznej Biura Administracyjnego, kontroler,

działając na podstawie upoważnień kolejno: nr 57/2013, 58/2013, 59/2013 przeprowadził kontrolę Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą z siedzibą w Warszawie przy ul. Rolnej 175d.

Celem kontroli była ocena sposobu wykorzystania nieruchomości Skarbu Państwa położonych we Francji w Paryżu przy ul. Lamandé nr 11, 13, 15 i 15A (zwane dalej „nieruchomością SPK”) przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG), poprzez wchodzący w skład ww. jednostki Szkolny Punkt Konsultacyjny (SPK) im. Adama Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Paryżu, na potrzeby:

1. Realizacji celów Ministra Edukacji Narodowej.
2. Działalności edukacyjnej, szkoleniowej.
3. Szczegółowych celów darowizny przedmiotowych nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa.

Kontrolą objęto okres od 01.01.2012 r. do 30.06.2013 r.

Stan organizacyjnoprawny nieruchomości SPK

ORPEG jest zespołem szkół i placówek w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) powołanym do życia zarządzeniem nr 35 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 listopada 2010 r. Ośrodek jest państwową jednostką budżetową finansowaną z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Minister Edukacji Narodowej. Ośrodek jest jednostką organizacyjną podległą Ministrowi Edukacji Narodowej. ORPEG realizuje zadanie związane z administrowaniem nieruchomościami SPK.

Ustalenia kontroli

1) Realizowanie w nieruchomościach celów związanych z kształceniem dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą oraz innych aktywności edukacyjnych i szkoleniowych

W okresie objętym kontrolą nieruchomości były wykorzystywane do realizacji działalności statutowej ORPEG. W nieruchomościach prowadzono zajęcia nauczania uzupełniającego w środy, piątki i soboty z przedmiotów ojczystrych (edukacja wczesnoszkolna, język polski, wiedza o Polsce). Organizowano również uroczystości szkolne o charakterze patriotycznym.

Nieruchomości wykorzystywano na potrzeby realizacji działalności szkoleniowo-metodycznej dla nauczycieli szkół polskich z Paryża oraz z terenu całej Francji (również ze szkół społecznych). Prowadzono szkolenia dla nauczycieli z innych krajów Europy i świata, w których znajdują się SPK. Organizowano także szkolenia dla nauczycieli szkół europejskich oraz dla nauczycieli szkół polskich i polonijnych.

Oprócz działalności dydaktycznej na terenie nieruchomości odbywały się następujące aktywności edukacyjne i szkoleniowe:

1. Posiedzenia rad pedagogicznych, w tym rad szkoleniowych dla nauczycieli SPK w Paryżu.
2. Konferencje i wykłady okolicznościowe dla nauczycieli SPK w Paryżu oraz innych szkół polskich z Paryża i okolicy.
3. Szkolenia z zakresu wdrażania nowych ram programowych dla nauczycieli SPK w Paryżu oraz innych szkół polskich z Paryża i okolicy.
4. Kółko plastyczne dla uczniów.
5. Kółko taneczne dla uczniów.
6. Działalność psychologa szkolnego (zgoda kierownika SPK na udostępnienie pomieszczenia na działalność psychologa w ramach wolontariatu).
7. Imprezy wewnętrzzszkolne poza obowiązkowym czasem zajęć lekcyjnych w dni wolne od nauki:

- a) drzwi otwarte dla rodziców i uczniów przyszłych klas pierwszych – czerwiec każdego roku,
- b) zabawy choinkowe, andrzejkowe dla uczniów i rodziców,
- c) bal gimnazjalny na zakończenie gimnazjum,
- d) dyskoteki szkolne,
- e) pasowanie na ucznia klasy I,
- f) zlokalizowanie w szkole sztabu głównego Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Paryżu-wykorzystano w tym celu dziedziniec szkolny,
- g) wycieczki szkolne - zakwaterowanie zorganizowanych grup uczniów na terenie szkoły, w ramach projektu śladami polskimi w Paryżu,
- h) spotkania prezydium rady rodziców oraz organizacja walnych zebrań wszystkich rodziców.

Przedmiotowe wykorzystanie nieruchomości zespół kontrolujący ocenia pozytywnie. Nieruchomości wykorzystywane są na realizację celów Ministra Edukacji Narodowej rozumianych jako kształcenie dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą.

2) Realizowanie w nieruchomościach działalności nie związanych ze statutową działalnością ORPEG

W okresie objętym kontrolą prowadzono wynajem pokoi gościnnych i lokali mieszkalnych zgodnie z decyzją Ministra Skarbu Państwa MSP/DMSP/3284/11/GM, DMSP-AJ-557-13/10 z dnia 15 czerwca 2011 r. Przedmiotowa zgoda umożliwia wykorzystanie nieruchomości na:

1. Krótkoterminowe odpłatne użytkowanie pokoi noclegowych przez szkolne grupy wycieczkowe – uczniów i ich opiekunów przebywających w Paryżu w celach edukacyjnych oraz w ramach międzynarodowej wymiany uczniów.
2. Długotrwały wynajem mieszkań w budynku przy ul. Lamandé 15 (wchodzącego w skład kontrolowanej nieruchomości) przez osoby pracujące w oświacie, placówkach dyplomatycznych i naukowych.

Zgodnie z aktem notarialnym z 6.07.1927 r. Rada Administracyjna Szkoły Polskiej w Paryżu przekazała na rzecz państwa polskiego ww. nieruchomości z następującym zastrzeżeniem: *„Państwo polskie będzie zobowiązane wykorzystywać przekazany majątek w celach uniwersyteckich i naukowych, a zwłaszcza tak, aby mogli znaleźć schronienie studenci i naukowcy we Francji.”*

Wg obowiązującego opracowanego przez ORPEG regulaminu korzystania z pokoi gościnnych oraz cennika za noclegi, uprawnienie do korzystania z pokoi gościnnych mają następujące grupy osób:

1. Pracownicy ORPEG-u, nauczyciele polscy w świecie zatrudnieni/delegowani przez ORPEG, przebywający służbowo w Paryżu.

2. Pracownicy naukowci przyjeżdżający na potwierdzone pobyty o charakterze naukowym w ramach programów międzynarodowych, studiów doktoranckich.
3. Uczniowie i opiekunowie przyjeżdżający na pobyty edukacyjne, nauczyciele przybywający na szkolenia i staże dydaktyczne.

Wykorzystanie % miejsc noclegowych w pokojach gościnnych (procentowe wykorzystanie miejsc zestawia się za dany rok kalendarzowy)

1. W okresie: 1.01.2012 - 31.12.2012 = 29%
2. W okresie: 1.01.2013 - 30.06.2013 = 33%

W nieruchomościach, w czasie wolnym od zajęć szkolnych, na podstawie oddzielnej zgody kierownika SPK, realizowane były także inne, nieodpłatne, działalności, tzn.:

1. Spotkania Stowarzyszenia Byłych Uczniów Polskiego Liceum w Paryżu.
2. Orowadzanie wycieczek szkolnych ze szkół francuskich po terenie.
3. Udostępnianie pomieszczeń na organizowane przez Konsulat RP w Paryżu szkolenia z zakresu ubezpieczeń społecznych dla rodziców.
4. Udostępnianie pomieszczeń na organizowanie dni otwartych dla Europejskiej Szkoły Prawa i Administracji z Warszawy.
5. Udostępnianie pomieszczeń Stowarzyszeniu Polskich Studentów w Paryżu.
6. Orowadzanie francuskich grup turystycznych po terenie nieruchomości w ramach wycieczek szlakiem historycznym XVII dzielnicy Paryża.
7. Wizyty przedstawicieli miast polskich celem nawiązania współpracy i wymiany młodzieży szkolnej.
8. Udostępnianie w czasie pleneru malarskiego terenu dziedzińca wewnętrznego.

Zespół kontrolujący ocenia pozytywnie realizowany obowiązek wynikający z aktu darowizny przedmiotowych nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa oraz ocenia pozytywnie udostępnianie nieruchomości na inne formy działalności w powyższym zakresie.

Zespół kontrolujący ocenia pozytywnie poziom wykorzystania miejsc noclegowych w pokojach gościnnych nieruchomości.

3) Występujące ograniczenia w swobodzie działania, wynikające z braku elastyczności w możliwości wykorzystania nieruchomości

W okresie objętym kontrolą stwierdzono występowanie procesów i działań ograniczających wykorzystanie nieruchomości, które zidentyfikowano jako potencjalne czynniki ryzyka mogące skutkować nieprawidłowościami:

Procesy dotyczą:

1. Swobody działania w sposobie gospodarowania zasobami nieruchomości, poprzez brak zgód umożliwiających wynajem sal na np. zajęcia z języka polskiego, francuskiego dla dorosłych, wynajmu sal lekcyjnych podmiotom miejscowym, prowadzenia kursów języka polskiego dla Francuzów w ramach organizowanych kursów przez merostwo paryskie na terenie całego miasta, wynajmu sal osobom indywidualnym czy stowarzyszeniom miejscowym jak również pokoi gościnnych cudzoziemcom polskiego pochodzenia w okresie, w którym jest mniejsze zapotrzebowanie na noclegi przez obywateli polskich, czy studentom i pracownikom polskiej administracji rządowej.
2. Związanej z pkt 1 ograniczonej możliwości generowania i wykorzystywania środków finansowych z wpłat z tytułu najmu bądź prowadzenia innych działalności niż wskazane z zgodach, wykraczających poza działalność podstawową jednostki określoną w statucie.

Zespół kontrolujący identyfikuje jako ograniczenie, brak możliwości wykorzystania zasobów lokalowych i konferencyjnych nieruchomości zgodnie z istniejącym zapotrzebowaniem paryskiego/francuskiego rynku nieruchomości w związku z faktem braku niezbędnych zgód umożliwiających powyższe. Przedmiotowe ograniczenie, wpisujące się w poziom wykorzystania miejsc noclegowych w pokojach gościnnych (2012- 29%, 2013 r. – 33 %), powoduje niemożność uzyskiwania dochodów mogących służyć utrzymaniu, wyposażaniu i remontowi obiektów.

4) Potencjalne problemy mogące skutkować obniżeniem standardu nieruchomości przy realizacji powierzonych zadań, a co za tym idzie zmniejszeniem stopnia wykorzystania nieruchomości.

W okresie objętym kontrolą stwierdzono występowanie potencjalnych problemów, które wskazane zostały jako ewentualne czynniki ryzyka mogące skutkować zmniejszeniem poziomu wykorzystania nieruchomości:

1. Brak stabilności w przepływie środków finansowych, rozumianej jako zabezpieczenie długookresowego planu finansowego, na zaplanowane prace remontowo-budowlane ujmowane w planach zagospodarowania nieruchomości.
2. Ograniczenia w dystrybuowaniu środków finansowych na bieżącą działalność operacyjną rozumianą jako możliwość generowania dochodów z zasobów udostępnianych nieruchomości, umożliwiającą m.in.:
 - a) zapewnienie przebywającym na terenie nieruchomości gościom bezpieczeństwa w postaci całodobowego dozoru nieruchomości i obsługi gości,

- b) zakup niezbędnego wyposażenia pokoi gościnnych i lokali mieszkalnych, które ulegają naturalnemu zużyciu.
3. Brak stałych bądź doraźnych służb służących wsparciem w zakresie bieżącej i planistycznej oceny stanu technicznego nieruchomości.

Zespół kontrolujący identyfikuje jako potencjalne problemy, mogące skutkować obniżeniem standardu nieruchomości, ograniczenia w istniejących przepływach finansowych polegających na braku zabezpieczenia potrzeb finansowych na prace remontowo-budowlane w perspektywie długookresowej oraz braku możliwości generowania i wykorzystania środków finansowych z udostępniania nieruchomości zgodnie z istniejącym zapotrzebowaniem lokalnego rynku. Brak funkcjonowania wieloletnich planów remontowo-budowlanych w perspektywie długookresowej, może przełożyć się na obniżenie standardu nieruchomości i ich wyposażenia oraz spowodować dalszy odpływ chętnych do skorzystania z jej zasobów (a co za tym idzie odpływ środków finansowych).

Zespół kontrolny nie stwierdził żadnych zastrzeżeń do kompetencji i kwalifikacji bieżącego zespołu zajmującego się obsługą administracyjną i techniczną nieruchomości. Należy zwrócić uwagę na potrzebę okresowej weryfikacji stanu jej wyposażenia technicznego przez zewnętrzne służby, posiadające stosowne umiejętności w zakresie oceny stanu technicznego oraz budowlanego.

Zalecenia

Zgodnie z ustaleniami w trakcie kontroli, nie stwierdzono uchybień o charakterze formalnym i nieprawidłowości, rozumianych jako działalność niecelowa, nielegalna lub nierzetelna w sposobie wykorzystywania nieruchomości SPK.

Podczas kontroli stwierdzono:

1. Właściwe wykorzystanie nieruchomości bez zachwiania proporcji w zakresie zadania głównego tj.: kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą oraz prowadzenia kół zainteresowań dla uczniów SPK w Paryżu, względem działalności związanej z zapewnieniem schronienia dla przedstawicieli polskiej edukacji i nauki oraz zadań promocyjno-informacyjnych realizowanych na rzecz polonii i mieszkańców Paryża oraz innych przedsięwzięć.
2. Funkcjonowanie wystarczających procedur i praktyk (m.in. cennik, regulamin korzystania z pokoi gościnnych,) zapewniających przejrzystość w sposobie udostępniania nieruchomości w obszarze wykraczającym poza działalność oświatową.
3. Wykorzystanie i udostępnianie nieruchomości osobom trzecim zgodnie z posiadanymi zgodami Ministerstwa Skarbu Państwa w przedmiotowym zakresie.

4. Występujące ograniczenia w swobodzie działania, wynikające z braku elastyczności w możliwości wykorzystania nieruchomości, dotyczące zakresu pozwolenia wynajmu oraz możliwości wykorzystywania potencjalnych do wygenerowania środków finansowych.
5. Występowanie potencjalnych problemów mogących skutkować obniżeniem standardu nieruchomości przy realizacji powierzonych zadań, a co za tym idzie zmniejszeniem stopnia wykorzystania nieruchomości.

W zakresie powyższego zaleca się podjęcie następujących działań mających przeciwdziałać stwierdzonym w toku kontroli ograniczeniom w wykorzystywaniu nieruchomości SPK.

1. Podjęcie działań w kierunku uzyskania niezbędnych zgód, umożliwiających wykorzystanie nieruchomości na cele wykraczające poza obecnie posiadane upoważnienia, przy zachowaniu priorytetu dla głównego celu wykorzystania nieruchomości tj. realizowania w nieruchomościach celów związanych z kształceniem dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą oraz innych aktywności edukacyjnych i szkoleniowych. Z zastrzeżeniem powyższego brak jest przeciwskażeń do szerszego niż obecnie wykorzystywania nieruchomości np. dla Polonii zamieszkującej Francję, pracowników administracji rządowej, studentów itp.
2. Przeprowadzenie długookresowej analizy wykorzystania nieruchomości w kontekście zmian zachodzących w szkolnictwie lokalnym Republiki Francuskiej, uniemożliwiających uczęszczanie do SPK uczniom klas młodszych z terenu Paryża w środy rano (obowiązkowe zajęcia w szkole francuskiej).
3. Podjęcie działań związanych z przygotowywaniem wieloletnich planów remontowo-budowlanych i zapewnianiem środków finansowych na powyższe.
4. Sprawowanie zarządzania nieruchomością, które skutkować będzie zwiększeniem wykorzystania nieruchomości i odpowiednim standardem obsługi i wyposażenia. Brak spełniania oczekiwań użytkowników poprzez niski standard nieruchomości/wyposażenia, mógłby doprowadzić do zmniejszenia wykorzystania obiektu.

z poleceniem

z up. MINISTRA
DYREKTOR GENERALNY

Robert Bartold